

EKSTET | SEF

SEVER

Sa švedskog preveo
Igor Solunac

— Laguna —

Naslov originala

Katarina Ekstedt & Anna Winberg Säaf

NORD

Copyright © Katarina Ekstedt & Anna Winberg Säaf 2022

Published by agreement with Salomon Agency

Translation copyright © 2023 za srpsko izdanje, LAGUNA

Pritisak je zdrav, a u stres se pretvara kad ne možeš da izađeš na kraj s njim. Hoću da kažem – ako ne želiš da osetiš pritisak u ovom okruženju, nemoj se baviti kuvanjem.

Gordon Remzi

Prolog

Sede pored pristaništa i Aleks nežno prelazi jagodicama prstiju duž Haninih leđa. Tkanina je tanka, ali oseća toplinu njene kože na šaci. Svega nekoliko nedelja ranije jedva bi se usudio da je pogleda, a sad sede ovde, jedno uz drugo, i pijuckaju piće koje je donela sa sobom u staroj bočici koka-kole. Ima kiselkasto-gorak ukus, ali prijatno greje. Hana zapali cigaretu. Veče je toplo i mučno, pa Aleks skida teksas-jaknu i duboko udahne. Poslednje veče. Porodica se sutra vraća kući sa sela, a škola ponovo počinje u ponedeljak. Hana mu se značajno osmehne, a šiške joj upadaju u oči. Uzima popijenu bočicu, zavitla je u širokom luku u vodu i ona pljusne u jezero nalik ogledalu. Zatim ustane, a kratke pantalone joj se završavaju tačno ispod zadnjice.

„Ajmo!“

Aleks uradi kako mu je rekla, kao i uvek. Ponekad mu nije jasno na koji način ona razmišlja, ali nije važno, najveći deo vremena ionako sledi njene hirove. Hana će uskoro krenuti u srednju školu i čini mu se nestvarnim što ima devojku koja je skoro dve godine starija. Pokušava da ne razmišlja o

tome kako još uvek ima samo četrnaest godina, a ona je već napunila šesnaest. Otkako su se upoznali na Peterovoj žurki početkom leta, viđaju se maltene svakog dana. Povučje ga naviše s mola i on dopusti da mu se usne susretnu s njenim, jezici im se međusobno golicaju, a on udiše njen miris. Dim i nešto slatko. Ud mu se ukrutio. Aleks bi najradije proveo čitavu noć pored jezera, ali Hana želi dalje, pa požure s pristaništa prema putu gde joj je parkiran moped. Nikad ne može da se svrti, stalno bi da se nešto događa.

„Ajde da obrnemo krug, penji se“, kaže mu.

Motor blista na večernjoj svetlosti, pokrene ga i on odmah kresne i pojuri, dok Aleks oseća vetar na obrazima i rukama čvrsto steže Hanin struk. Vozi kao luda, ali već se navikao na to.

„Čekaj!“

Aleks pokušava da nadjača buku motora i zujanje vetra.

„Zaboravio sam jaknu dole kod pristaništa, možeš li da se okreneš?“

Hana ga ne čuje, ili se samo pravi, nego još i ubrzava. Zabilazi žardinjere i stubiće u cikcak, pa preleti preko ležećeg policajca na pešačku stazu.

„Polako!“

Glas mu se gubi na vetru, alkohol ga peče u želucu i vrti mu se u glavi. Može i sutra da uzme jaknu, valjda će ostati tamo. Hana mu se snažno osloni na stomak, kao da uzmiče pred nečim.

I onda usledi udarac.

Pošto je došao svesti, leži na zemlji, ustima na asfaltu, a lice mu je prekriveno peskom i zemljom. Nešto mu pritiska vrat, boli ga da podigne glavu. Brojni zvuci bi da mu istovremeno prodru u lobanju, ali ne čuje ništa. Tiho je i

čuje se kako nešto lupka. *Jesu li udarili u nešto?* Oseća dobovanje u nogama i pokušava da sedne. Na tlu pred njim je ukosnica slična onoj kojom njegova mlađa sestra Julija obično pričvrsti šiške. Panda s dugom u rukama, pričvršćen na metalnu kopču. Smrdljiva žuč zapara mu grlo i izlije se iz usta, na zemlju.

Hana sedi u neobičnom položaju, trese se i plače, prekrivajući lice rukama. U Aleksu se sve ustreperi. Ustaje uprkos vrtoglavici i bolovima u nozi, podigne motor, skida kacigu. Duž jedne strane motora vidi se ogromna ogrebotina. Njegov mozak čini sve što može da potisne sliku ukosnice, vrisak i jecaje.

Tad ugleda Hedu.

Leži na zemlji, mirna. Nju su pregazili. Hana se zaletela pravo u najbolju drugaricu njegove mlađe sestre, komšinicu s kojom se svakog dana igra u njihovoj kući. Baca se prema njoj. Oči su joj sklopljene, ali joj se iz usta čuje šištanje. On joj dune vazduh između usana, pritiska joj grudi. Devojčica ima tirkiznu duksericu s licem velike princeze koja bulji u njega s krupnim osmehom.

„Ona diše“, uzvikne, ali ne zna kome.

Hana puze ka njima po asfaltu, a on shvata zbog čega ne ustaje. Zašto niko ne dolazi, zar niko ne razume da im je potrebna pomoć? Samo što je zaustio da ponovo vikne, susreće Hanine razrogačene oči.

„Ne smeš da im kažeš kako sam ja to uradila... Ne smeš ništa da kažeš!“

Ona jeca, gotovo sikće.

„Meni mogu da sude, razumeš? Završiću u zatvoru.“

Ne razume, ali Hana ga preklinje i moli i nakon zajedničkog leta, nema toga što ne bi učinio za nju. Tu je i Hedina majka koja vrišti tako da mu zvoni u ušima. Ponovo povra

i to po Hedinoj dukserici, pokušava da je obriše, ali pogled mu je prikovan za džinovske oči princeze iz crtaća.

Nešto mu kaplje sa čela. Najpre misli da je krv, ali kad pređe rukom preko lica i pogleda – nije crveno. Je l' se znojili su to suze? Čini mu se kako mu svaka pora u telu žudi da se otvori i oslobodi nešto napolje. Negde u potiljku shvata da je u šoku, ali u isto vreme mu je proketo laknulo kad je čuo kako se približava hitna pomoć. *Heda će biti dobro*. U ponedeljak treba da krene u prvi razred, zajedno s Julijom. Čitavo leto su osmišljavale taj dan, sedele i kikotaile se u sestrijoj sobi, dok su naručivale istovetne školske torbe na internetu.

Neko mu postavlja pitanja. Preko ramena mu je prebačeno žuto ćebence, a neko mu pruža šolju. Sedi uspravno, ne može da smisli bilo kakav odgovor, ali tačno zna šta se dogodilo. *Hana je vozila prebrzo, kao i obično. Pregazila je Hedu*. Razmišlja o mami i tati. Misli na Juliju. Ali u isto vreme se oseća kao da uopšte i nema misli. Pred njim stoji žena u policijskoj uniformi. Izgleda ljubazno. Usne joj se pomiču.

„Ko je vozio?“

Hana mu steže ruku. Čvrsto. A onda još jače kad ne odgovara. Neodoljivo miriše. U očima su joj suze i krvari iz slepoočnice. Je l' sve vreme sedela pored njega? Njen glas u glavi. *Meni mogu da sude!* A onda i njegov, kao da dolazi izdaleka.

„Ja sam.“

Stisak joj popušta, ali on joj čvrsto stegne prste, upliće ih u svoje. Njene reči odjekuju mu u glavi. On ima četrnaest, a ona šesnaest godina. Nije važno, samo da je s Hedom sve u redu. Policija nešto zapisuje i poziva ga da pođe s njima. Polako ustaje, duva u aparat za merenje, radi sve što mu kažu. U ambulanti je mirno, nekoliko ljudi stoji pognuto

nad Hedom koja leži na nosilima. Aleks ugleda majčinu belu haljinu kako sija između leđa bolničara u zelenom.

Začuje se kucanje na vratima i policajka odlazi iz sobe za ispitivanje. Ima temperaturu, ili barem mu se tako čini. U nozi oseća dobovanje. Misli mu se kače jedna za drugu, sustižu i sudaraju. Pita se šta se događa i da li su pozvali njegove roditelje, i gde je Hana. Opet mu se povraća, ali želudac mu je prazan. Udahne, duboko. Haninog mirisa više nema, ovde ništa ne miriše. Vrata se otvaraju i policajka se vraća. Izgleda umorno, susreće njegov pogled.

„Alekse, moram da te obavestim kako je devojčica koju si pregazio preminula od zadobijenih povreda. Mrtva je.“

1

Kao pod prisilom, Aleks prolazi rukom kroz kosu. Raščupana je i neoprana, a voleo bi i da je sivi školski džemper koji ima na sebi svežiji. Miriše čudno, a i on je prljav. Prošlo je nekoliko dana otkako se poslednji put tuširao. Već je više od dva sata u Ulici Vingord u središtu Kopenhagena, užasnut da će zakasniti, ili još gore, pojaviti se prerano kao da je previše nestrpljiv.

Uprkos tome što je Emilovu poruku pročitao više puta nego što bi se moglo smatrati zdravim, podiže telefon i ponovo je otvara. Već je zna napamet.

Hej, čuo sam da si u Kopenhagenu, hoćeš da se vidimo? Možda imam poslić za tebe. Nađemo se sutra u Prestolonaslednikovom podrumu u 18 h ako te zanima. Emil Rancberj

Aleks se nekoliko godina nije setio Emila, ali neobično prezime podsetilo ga je kako je poruka od Peterovog brata. Dok su on i Peter još bili prijatelji, njegov stariji brat Emil

ponekad bi s njima vozio skejtbord i Aleks ga se seća kao prijatnog mladića, ali ne razume zašto mu se sad javlja. Emil se odselio iz Vekšea leto uoči nesreće, preselio u inostranstvo i radio u nekom otmenom restoranu na francuskoj obali. Aleks je do juče zaboravio i da postoji.

Na ulazu u restoran koji je Emil predložio za susret stajala je izrezbarena drvena kapija s pozlaćenim ručkama i staklenim mozaicima, i prepoznao ih je sa slika na internetu. Naravno, on već zna sve o *Prestolonaslednikovom podrumu*, restoranu za koji je čuo još dok je pohađao školu za kuvare na Elandu, ali tokom prvih šest meseci u Kopenhagenu, nakon mature, nije ni bilo prilike da dođe ovamo. Zbog posla nije imao ni vremena, ni novca.

Najpre ga je obuzela želja da se okrene i ode, ali nije imao kud. Umesto toga, poslednji put je pogledao na sat, zaključio kako je u redu stići pet minuta ranije, duboko udahnuo i gurnuo teška vrata. Kristalni lusteri u predvorju svetlucali su s visoke, zasvođene tavanice i on napravi nekoliko koraka ka restoranu. Niko od imućnih gostiju nije ga ni pogledao. Nije znao da je restoran toliko otmen. Pitanje je kako li će uopšte da ga prime s obzirom na to kako izgleda. Izbegava da susretne sopstveni pogled u sjajnom staklu iza šanka, ali se uspaniči kad ugleda kosu i ponovo očajnički pokušava da je začešlja prstima.

Batler, mršav muškarac s dugom bradom i naočarima s pomodnim okvirima, ravnodušno ga posmatra, ali Aleks može da pogodi o čemu razmišlja – da je dolutao sa ulice kako bi pokušao da nešto ukrade ili se ugreje.

„Da?“

„Imam sastanak sa Emilom Rancberjom.“

„Rancberj?“

Dok lista po spisku, Aleks udiše mirise i toplinu. Najednom ga obuzme umor. Srećom, batler se osmehne.

„Emil je već u crvenoj sobi. Smem li da pitam da li bi gospodin pozajmio sako?“

Aleks zahvalno klima glavom. Naravno da na ovakvom mestu postoji propisan način oblačenja.

„Možemo li da odložimo vašu torbu u ormarić?“

Uprkos učtivom obraćanju, jasno mu je kako to nije pitanje, već zahtev. Spušta torbu i u isto vreme mu priskoče u pomoć da obuče sako koji mu batler pruža. Ne izgleda baš prikladno s prevelikim sakoom preko sive dukserice s kapuljačom, ali nema izbora. I pre nego što je uspeo da odluči hoće li skinuti duksericu ili ne, povedu ga dalje kroz prostoriju. Otvorena vatra gori u velikom kaminu nasred sobe, a za nekoliko stolova raspoređenih po prostoriji vode se različiti razgovori. Mekani tepih prigušuje zvukove koraka i utapa ih u pozadinski smeh i pucketanje vatre dok prati batlera ka drugom kraju sale. Za najboljim stolom ispod jednog od visokih prozora sa olovnim okvirom ugleda Emila kako sedi zadubljen u jelovnik.

Deluje starije nego što ga se Aleks seća i prvo što pomisli jeste kako izgleda bolesno poput Petera. Aleks odagna te misli, što obično čini kad se pojavi neko povezan s njegovim pređašnjim životom. Emil ga još uvek nije primetio i Aleks ga krišom posmatra. I dalje izgleda dobro, možda pomalo umorno, ali u potpunosti je promenio stil. Ranije je nosio prevelike košulje, kačkete i pocepane farmerke, a sad je kratko podšišan i ima belu, sveže ispeglanu košulju. Veliki ručni sat mu blista na ruci – izgleda kao „omega“. Aleks želi da propadne u zemlju u pozajmljenom sakou, ali Emil ga ugleda, ustane i pozdravi širokim osmehom.

„Pa zdravo! Jebote, nismo se videli sto godina!“

„Ne baš“, odgovara Aleks i čuje koliko mu glas zvuči nesigurno.

„Sedi. Pićence?“

Emil mu natoči čašu šampanjca i pruži jelovnik. Čini se da je sjajno raspoložen, a Aleks sa olakšanjem utone u stolicu. Ni reči o pozajmljenom sakou, očigledno neopranoj kosi i najvažnije od svega, ni reči o nesreći. *Još uvek*. Ako je nešto naučio u proteklih nekoliko godina, to je kako niko ne zaboravlja, bez obzira na to kuda ode i koliko vremena je prošlo. Međutim, Emil se izgleda istinski obradovao, deluje gotovo uzbuđeno, i čim na nepcu oseti ukus starog šampanjca, Aleks se oseća bolje. Baca pogled na nalepnicu na boci koja viri iz kible. „Krug 90“. Gospode, šta oni to slave? Mislio je da će ga Emil ponuditi pivom, a to s poslom svakako zvuči zanimljivo, ali sad se pita da li je reč o nečem drugom. Emil možda želi da se razmeće novim načinom života, što mu sasvim izvesno ide od ruke. Podiže čašu i lagano nazdravlja Aleksu.

„Nadao sam se da ćeš doći.“

„Pa, zapravo tražim novi posao, tako da, eto.“

Dovraga, bez veze brblja i zvuči tako jadno. Mora da se sabere, ovo mu je trenutno jedina prilika i ne želi da Emil zažali što ga je pozvao. Otpije još jedan gutljaj šampanjca i trudi se da izgleda opušteno, ali oseća kako mu se teme znoji.

„Odlično, ali prvo da naručimo pre nego što krenemo o poslu? Kao predjelo volim hleb s puterom i kavijarom, a onda bih rado uzeo turnedo rosini s tartufima. Šta ti želiš?“

Aleks pokušava da kupi vreme pretvarajući se da zagleda jelovnik, dok zapravo proverava cene. Ovo mora da je najskuplji restoran u Kopenhagenu – samo predjelo košta nekoliko stotina danskih kruna. Kao da mu čita misli, Emil usputno dodaje:

„Naravno, ja častim, uzmi šta želiš. To je najmanje što mogu da učinim za tebe ako prihvatiš da preuzmeš moj položaj u *Severu*.“

Zatim se nasmeši i zaveli u stolici, posmatrajući Aleksov izraz lica.

„Molim? Jesi li ti to rekao *Sever*?“

Aleks prsne u smeh. Bar da popije šampanjac pre nego što bude vreme za polazak. Nema ni trunku iskustva potrebnog za *Sever*, ali ne želi da razočara Emila pre nego što stignu da poruče hranu.

„Radio si u *Severu* u Oreu, a sad želiš da preuzmem tvoje mesto, kao šta?“

„Kao *commis de cuisine*, pomoćni kuvar, naravno. Ako te zanima, možeš da kreneš već sutra. Dobio sam posao nakon što sam upoznao vlasnike, porodicu Duval za koju znaš, dole u Kanju na Moru.“

Primećuje kako ga Emil pomno posmatra dok mu priča o *Severu*, pa se nagne napred kako ne bi propustio nijednu pojedinost. „Mislio sam da mi savršeno odgovara, ali umoran sam od uzbuđenja tamo dole. Ali možda te čeka nešto bolje ove zime?“

Aleks ne zna šta bi rekao, jer je sve to besmisleno. Iskapi čašu do dna.

„Pa, ne baš.“

Pojavljuje se batler i Emil odlučuje da ne čeka na Aleksa, već umesto toga naručuje za obojicu, što je sreća jer je Aleks jedva u stanju da progovori. Njegov očaj da dobije novi posao svakako dolazi do izražaja. Majica mu se lepi za leđa jer se znoji od nervoze i najradije bi skinuo sako. Pokušava da se što neupadljivije rashladi mahanjem ruke, ali kad posegne za čašom, shvati da je prazna. Emil mu se nasmeši i brzo je napuni. Aleks je bio potpuno uveren da Emil radi u Kopenhagenu te

da je ovde i dobio novu ponudu. Iako ne želi da učini ništa što bi Emila navelo da povuče ponudu, mora da ga pita.

„Zašto ja?“

Emil ga posmatra zagonetnim pogledom, kao da razmišlja kako da se izrazi.

„Da budem iskren, vole... neiskusne ljude. Obrazovane, naravno. Žele da naprave sopstvenu ekipu i daju svoj pečat zaposlenima.“

„Dobro?“

„Video sam na internetu da si se prijavio za posao u struci, pohađao školu kuvanja i radio u *Admiralu*.“

Emil se zavali u stolicu.

„Iskreno govoreći, mislim da zaslužuješ drugu priliku.“

Aleks pocrveni. Eto ga, znao je da će i to doći na red. Obara pogled na sto kako bi izbegao da se suoči sa sažaljenjem u Emilovim očima, jer mrzi da se priseća nesreće.

„Znam šta se dogodilo. Lep je osećaj kad si u mogućnosti da na neki način pomogneš.“

Aleks promišlja. Leto je bilo užasno. Zaista bi morao priznati kako nema potrebno iskustvo, ali zna da će morati da rizikuje. Kakvi su izgledi da baš Emil vidi njegovu očajničku objavu na društvenim mrežama od pre nedelju dana i obrati mu se za posao u *Severu*? Retko koristi *Fejsbuk*, maltene je potisnuo kako je u trenutku slabosti tamo molio za posao. Prisiljava ruke da mu mirno počivaju u krilu kako se ne bi igrao salvetom. Toplota izbija iz kamina, a na prozoru do njega gore voštanice u velikim svećnjacima. Neprekidno se preznojava, a brzo ispijene čaše šampanjca greju ga iznutra i udaraju mu u glavu. Mora da odgovori i uveri Emila kako je on prava osoba za taj posao.

„Nastavićemo s 'krugom' uz predjelo, a zatim bismo podelili bocu barola uz glavno jelo“, kaže Emil kad je glavni

poslužitelj još jednom projurio pored njih da proveri je li sve u redu.

Aleks je odlučio da ne ulazi u pojedinosti o skromnom radnom iskustvu. Emil je izgleda ipak više okrenut budućnosti. Bacio se na sendvič s kavijarom i nastavio da priča.

„Ako možeš da izdržiš pritisak. Možda imaš manje iskustva od mene, čak i ako je u pitanju posao pomoćnog kuvara, ali oni vole marljive radnike. A pošto si već radio za Klause, mislio sam da ćeš se savršeno uklopiti.“

Pobogu, naravno da želi posao u najpoznatijem restoranu u Švedskoj. Međutim, u Klausovom vrhunskom restoranu *Admiral* radio je nešto više od dve nedelje. Podrazumeva se da to neće reći Emilu. Uzima veliki zalogaj predjela kako bi izbegao da odmah odgovori.

Dan nakon mature Aleks je pobegao ovamo. Kopenhagen ga je mamio nekoliko godina, bio je blizu, ali i daleko od svega što je ostalo u prošlosti. Dobio je stipendiju kao onaj koji je najviše obećavao, što možda i nije bilo toliko iznenađenje jer je bio godinu dana stariji od drugih i jedini koji je, činilo se, studije shvatao zaista ozbiljno. Ostali su sigurno sanjali o poslovima u restoranskom svetu, ali Aleks je znao kako malo njih ima neophodan dar, odlučnost i postojanost.

Godinu dana nakon nesreće bio je izopšten, a odmah nakon devetog razreda preselio se u Vesteros, gde je završio kao potrčko u restoranu *Haket*. Tamo je razvio zanimanje za kulinarski zanat. Više nije imao prijatelja i prijalo mu je da se izgubi u poslu. U slobodno vreme uživao je lutajući ulicama na kojima ga niko nije prepoznavao i sanjario da postane kuvar. Preko saradnika je čuo za kuvarski kurs u nezavisnoj školi na Elandu i odmah se prijavio. Srećom, pokazalo se kako mu konačna ocena iz devetog razreda nije bila

problem, svejedno je primljen. Nakon tri godine školovanja stigao je sa ogromnim očekivanjima u dansku prestonicu, ali većina njih se pretvorila u razočaranje.

Klaus Ris, slavni kuvar i već dvadeset godina kulinarski ljubimac čitave Danske, daleko od očiju javnosti pokazao se kao najobičniji krmak. Uspostavio je ustrojstvo zapošljavanja svežih diplomaca iz kuvarskih škola kako bi obezbedio restorane, ali retko bi održao obećanje u pogledu usluga ili plate. U otmenom restoranu *Admiral* u četvrti Esterbru, gde je Aleksu preko poznanika učiteljice Sine obećan dodatni posao, posle nekoliko nedelja za njega više nije bilo mesta. Klaus, vlasnik i poznata ličnost, slagao je, a Aleks upao u klasičnu restoransku zamku. Umesto prepelica prženih na puteru i sitno narendanih tartufa, leto je proveo u branju graška i pripremanju hrane za zaposlene u Klausovom oronulom sestrinskom restoranu u četvrti Vesterbru. Znao je da će mu, sa ono malo iskustva koje je stekao u *Admiralu*, biti gotovo nemoguće da zablista u *Severu*, ali možda će brzo ući u štos ako dâ sve od sebe.

Završili su s predjelom, tanjiri su odneti, a šampanjac je zamenilo skupoceno crno vino koje je Emil naručio. Aleks se pitao kako može da ga priušti. Plata pomoćnog kuvara je beznačajna, novac mu sigurno dolazi odnekud s druge strane. Odlučio je da ne pita, ali kad ga je Emil upitao da li pristaje, samouvereno je klimnuo glavom i Emil se široko osmehnu.

„Odmah ću ih nazvati i javiti da ćeš doći.“

Aleks se izvinio i otišao u kupatilo. Prostorija mu se vrti dok ustaje, a obrazi mu se rumene. Retko pije, alkohol je i dalje nešto što povezuje s nesrećom.

Pošto se vratio, glavno jelo je postavljeno i Aleks se prisili da ne jede prebrzo, iako se danima nije propisno najeo.

* * *

Kiša mu je bockala rumene obraze, a vetar šibao tako da se gotovo nije ni pomerio kada je auto stao ispred njih. Emil je otvorio prednja vrata, a Aleks se popeo na zadnje sedište.

„Odmah ćemo pokupiti tvoje stvari.“

Do *Hostela CPH* u kojem je Aleks boravio poslednjih nedelja trebalo je samo nekoliko minuta vožnje. Primetio je Emilovo iznenađenje kada su se zaustavili na adresi.

„Oh! U *Severu* će ti biti mnogo bolje“, rekao je kada se taksi zaustavio pred ulazom.

Aleks je shvatio šta misli. Posao koji mu je Klaus obećao bio je užasno slabo plaćen. To mu je bilo jasno od samog početka, ali jedan od razloga zbog kojih ga je prihvatio bio je taj što je uključivao jeftin smeštaj za osoblje. Ispostavilo se da je smeštaj najobičnija baraka u dvorištu zgrade koju je Klaus kupio i gde je, prema sopstvenoj izjavi, ozbiljno nameravao da izgradi hotel s nekoliko restorana, a koji je trenutno bio prazan.

U baraci su se nalazila dva klimava kreveta na sprat, tuš koji je zaudarao na buđ i umrljana klozetska šolja. U uglu je stajao stari frižider i zujao noću, a četvorici stanara su za kuvanje na raspolaganju bile samo dve ringle. Stvari su ubrzo počele da nestaju i Aleks je shvatio kako jedan od njegovih cimera krade. Neprijatnost je bila neprekidna.

Nadao se novim prijateljima koji ne znaju ništa o njegovom prošlom životu, ali pokazalo se da ostali zaposleni ne govore ni reč engleskog, a Aleks nije govorio španski. Od njega se očekivalo da radi dvanaest sati dnevno, a plata je bila toliko mala da ne bi mogao priuštiti bilo šta, mada zapravo nikad i nije bio slobodan.

Taman kad je pomislio kako ne bi moglo da bude gore, dobio je otkaz i izbačen je bez ikakvog upozorenja. To se

dogodilo pre tri nedelje, ali nikome nije rekao. Retko se čuo sa Sinom i starim drugarima, a porodica mu se privremeno preselila u Frankfurt, gde je otac dobio novi posao. U kući u Vekšeu ostala je samo njegova sestra Edit, koja je još bila srednjoškolka, a tamo nije želeo da se vrati ni pod kojim uslovima.

Bilo je nemoguće dobiti novi posao u boljim kuhinjama u Kopenhagenu gde je želeo da radi. Letnja sezona se odavno završila, a većina vlasnika restorana ga je smatrala previše neiskusnim. Klausov bedniji restoran nije pružao nikakve kvalifikacije, niti je mogao da dobije preporuku. Za poslednje pare prijavio se u hostel, ali sad je ponestalo i novca. Poslednjih nekoliko noći dopušteno mu je da ostane ako im pomogne u pospremanju. Nije mu preostalo para čak ni za prljavi tuš, koji je radio samo na žetone.

Natpis na pročelju bleska kao da je pokvaren. Aleks je ustrčao uz stepenice i gurnuo ključ u bravu. Za tri-četiri minuta skupio je čitav svoj život. Zatim je pažljivo zatvorio vrata i odšunjao se niz stepenice, pored prijavnice. Možda mu i ponude da ostane poslednju noć, ali svejedno nema novca da plati. Sad samo želi da krene, još večeras će ući u voz za Ore, što je prema Emilu najbolje rešenje ako želi to radno mesto. Ponovo uskače na zadnje sedište i taksi nastavlja prema železničkoj stanici.

Kiša je prestala da dobuje, sad već pljušti, brisači rade besomučno, a Emil se šali s taksistom. Aleks gleda kroz prozor sa olakšanjem i uzbuđenjem.

„Tako mi je drago što si pristao, Alekse.“

Emil se okrene kako bi susreo njegov pogled. Izgleda zadovoljno.

„Dopašće ti se Sever! Naravno da ćeš se razbiti od posla, ali hej, ko to ne bi uradio za posao iz snova?“

„Upravo tako, ko ne bi“, kaže Aleks, uzvraćajući mu širokim osmehom.

Utrnuli od alkohola, mišići lica mu se usporeno pomiču. Kad su stali na crveno, Emil nastavlja da priča o planinama, izuzetnoj milijarderskoj porodici Duval koja drži *Sever*, o smeštaju za osoblje i saradnicima. I o neverovatno brzom radu u kuhinji. Međutim, Aleksu to ne smeta nakon leta tokom kojeg je samo čekao da se nešto desi.

„Ali zašto? Zar ti ne želiš da nastaviš?“

Emil uzima mobilni telefon.

„Pa, čini mi se da sam završio s tom pričom. Voleo bih da otvorim nešto svoje, bar na plaži ili nešto slično u Tulumu, ili možda negde u Brazilu. Voleo bih da zbrišem sad pre nego što zažalim, jer sam ulaganjima uspeo da uštedim nešto novca.“

Onda začuti.

„Uz to, želim da neko drugi dobije priliku i iskusi ono čega sam ja bio deo.“

Aleks se u trenu otrezni kad vozač naglo zakoči na prelazu i voda popraska po prozorima.

„Opa, to zvuči fantastično, ne bi bilo loše imati sopstveni bar.“

„Upravo tako, volim vrućinu i pošto sam doneo odluku, hoću odmah da krenem.“

„Ali ovo je sad dogovoreno? Ne moram da idem na razgovor ili nešto tako?“

Emil na trenutak deluje zbunjeno.

„Ne, ne, vidi... Alis... to jest Duvalovi su me pitali da li poznajem nekoga. Rekli su kako je u redu da odem bez otkaznog roka ako pronađem odgovarajuću zamenu. Štos je u tome da te žele što pre, inače ću završiti u govornima. Zato je neverovatno lepo od tebe što si pristao!“

Kreću, taksi se zaustavlja i Aleks izlazi dok Emil plaća, a zatim užurbano ulaze na Glavnu železničku stanicu.

Hladnoća ga obuzima nakon toplote u autu, pa drhti u tan-koj kožnoj jakni.

„Verovatno bi trebalo da kupim zimsku odeću. A koliko košta karta?“

Emil staje kraj automata za prodaju karata u glavnoj dvorani koja je, iako je kasno, puna ljudi.

„Nema frke, sigurno će ti dati nešto novca unapred, pro-veriću s njima i poslati ti poruku. Ako si sad u škripcu s novcem, prebaciću ti odmah nešto para, samo da mi kasnije vratiš. Mislim da ćeš dobiti moju staru sobu, a u ormanu ti visi nekoliko mojih starih košulja.“

Aleks uzima kartu i kreću prema peronu. Voz polazi za dvadeset minuta. Emil ga zagrl i podigne palac kad se voz zaustavi. Aleks pronalazi vagon. Prva klasa, kupe spavaćih kola sa sopstvenim tušem. Pre nego što je stigao da uđe u kupe, zvrzne mu telefon. Emil mu je poslao šest hiljada kruna. Aleks poslednji put proverava da li je poneo torbu s noževima, jedino vredno što ima, a zatim se baci na krevet i opruži. Voz zatutnji i istog časa ga obuzme pospanost, ali uspravi se nakon oštrog kucanja na vratima.

„Karte, molim!“

Kondukterka stoji u hodniku pred odškrinutim vratima. Aleks joj pokaže kartu i ona nastavi dalje. Mora da je načas zadremao, ali drago mu je što se probudio jer sad može da se dugo tušira toplom vodom. Nema veze što je tuš-kabina malecka, a mlaz slab. Sapuna se, dodiruje, svrši ispod tuša, ispere telo, legne u krevet i opet brzo zaspi. Međutim, budi se već oko pet, ushićen i mamuran. Odagnava sumnje da je doneo ispravnu odluku.

Ni u ludilu ne bi propustio priliku da bude pomoćni kuvar u *Severu*.

2

Oko voza se spustila sivkasta magla. Voda na susednom jezeru se još nije smrznula, ali vazduh je svež i sitni kristali leda izdvajaju se iz oblaka. Novembar je stigao u planinski svet. Aleks se ošamućeno osvrće oko sebe dok silazi iz vagona, patike su mu pretanke i oklizne se dok silazi na peron. Već je rano poslepodne, a on je prespavao veći deo puta. Ispred stanice stoji dobro umotana starija žena i drži tablu s njegovim imenom. Dok joj se približava, ona mu veselo maše.

„Ti mora da si Aleks“, kaže otegnutim govorom pokrajine Jemtland.

Predstavi mu se kao Jit, a on krene za njom prema kolima, landroveru koji deluje potpuno nov.

„Požuri da se ugriješ, idemo u onaj srebrnosivi auto“, kaže, pokazujući prstom.

Iako ona poneke reči drugačije izgovara, on razume šta hoće da kaže i njen govor ga opušta. Aleks drhti, gotovo cvokoće, i pokušava da čvršće stegne tanku jaknu oko tela. Vrat mu ostaje ledeno hladan jer nema šal. Nema ni kapu i uši mu brzo pocrvene od hladnoće. Mora što pre da nabavi bolju odeću.

Posle nekoliko minuta u automobilu, toplina u telu počinje da se vraća. Kožna presvlaka škripi dok se meškolji na sedištu i gotovo bešumno klize kroz šumu.

„Možemo li da stanemo negde da kupim jaknu?“ Jit mu se osmehne u retrovizoru i odmahuje glavom.

„Ne, ali ti ne treba. Emil je ostavio zimsku odeću, a izgleda da nosite istu veličinu. Na kraju krajeva, možeš prvo da isprobaš njegovu odeću, pa kasnije kupi ako bude potrebno.“

Aleksu se učini čudnim da bi Emil ostavio *sve* stvari, on beše spomenuo nekoliko košulja, ali prethodno večer mu je maglovito u sećanju, a ne želi da ispituje Jit. Možda mu se nije dalo da vuče sa sobom zimsku odeću kad već ide u Meksiko. Ili namerava da se vrati ako mu priča s barom ne uspe? Sad već trezan, Aleks shvata da ima nekih pitanja, ali oseća laganu mučninu i nije siguran je li to zbog uznemirenosti, krivudavih puteva ili jučerašnjeg opijanja. Od sinoćne večere nije ništa stavio u usta, ali nije gladan. A šta ako se Emil samo našalio s njim i ovo je neka sprdnja? Sve se dogodilo tako brzo, ali kad Jit uključi radio i krene da pevuši uz dobro znanu pesmu, on se zavalio u sedišta i pokuša da ubedi sebe kako će sve biti u redu.

Nastavljaju uz planinu i ubrzo kroz prozor automobila vidi da je sve potpuno prekriveno snegom. Primećuje planinske kolibe pored skijaške staze, ali Jit se ne zaustavlja, već vozi dalje, van skijališta, užim putem kroz šumu. Aleks se priseća zimskih praznika s porodicom. Čini mu se kao da je otad prošla čitava večnost. Poslednji put su skijali godinu dana pre nesreće. Išli su u skijaške centre Trisil ili Klepen, ali nikad nije bio u Oreu. Obožavao je skijanje na snoubordu, a sad bi mu se ponovo mogla pružiti prilika za to.

Uskoro se šuma proredi i između borova se nazire veliko gazdinstvo. Ukoso iza glavne zgrade uzdiže se senka vrha

Oreskutan i Aleks izvija vrat kako bi video što više okoline. Zamak izgleda kao da je iz prošlog veka, ali je, čini se, nedavno obnovljen. Deluje raskošno, mada usamljениčki. Ne primećuje ljude. Šljunak na prilazu meša se sa snegom i zakrcka pod točkovima landrovera kad Jit prikoči.

Po ogromnom dvorištu razbacano je nekoliko različitih zgrada, a jedan od nekadašnjih ambara sada pripada restoranu *Sever*. U vozu je malo pretraživao po internetu i čitao o restoranu pre nego što je zaspao. Na slikama poznati vlasnik i poslovni čovek Karl Duval izgleda starije od lepe supruge Alis, sin Teodor bio je u tridesetima. Što se tiče restorana, Aleks je naišao samo na pohvale, a to ga je samo dodatno iživciralo. Od pomisli na saradnju s neverovatno slavnim Tomasom Terнером kao glavnim kuvarom maltene se ukoči. I dalje drhti, uprkos toplini kožnog sedišta koje mu greje zadnjicu i leđa. Pošto je Jit zaustavila auto ispred velike niske drvene zgrade, nevoljno otvori vrata i izađe na hladnoću.

„Pa, dobro došao. Evo kuće u kojoj ćeš živeti. Malo sam u žurbi, ali vrata su otključana. Pronaći ćeš još pojedinosti na krevetu, a soba ti se zove *Klanac*.“

„Hvala“, uspeo je jedva da promuca pre nego što se Jit odvezla dalje i ostavila ga samog u ogromnom dvorištu.

Mrtvačka je tišina i čuje sopstvene kratke udisaje. Pretpostavlja da većina ljudi radi pošto u blizini nema nikoga. Vazduh je toliko hladan da ga boli dok diše. Gleda oko sebe, posmatra okolinu. Kuće su stare, ali u savršenom stanju, zagasitocrvena boja upadljivo odudara od snega. Na zdanju koje mu se čini kao glavna zgrada stoje prozori s rešetkama i zastakljena dugačka veranda čarobno svetluca po maglovitom, mraznom poslepodnevu. Ispod dvorišta, strmina vodi do zaleđenog jezera. Šuma sa svih strana okružuje imanje, ali staze i puteljci koje vidi osvetljeni su malim svetiljkama.

S rancem preko ramena i iznošenom sportskom torbom u ruci, ulazi u kuću koju mu je Jit pokazala i stupa pravo u veliku sobu sa zidovima od grubo tesanih balvana, kaminom i tavanicom pri samom vrhu krova. Veliko kuhinjsko ostrvo stoji nasred prostorije, prepuno svežih začina u raznim posudama, a malo dalje ugleda garnituru za spavanje i televizor. Oseća se prijatno, a onda pravo, pa s desne strane od ulaza, spazi vrata svoje sobe.

Ispunjen iščekivanjem, pritisne kvaku i otvori vrata *Klanca*. Soba ima balkon i veliki bračni krevet prekriven krznom od irvasa. Na njemu se izgleda nalazi čitav komplet odeće u urednim gomilicama. Spušta torbe i krene da ga pregleda. Radna odeća za kuhinju, ali i obične pantalone, košulje, skijaška odeća i par otpornih zimskih čizama. Sve u njegovoj veličini, a većina stvari deluje sasvim novo. Podiže meku, tamnoplavu vunenu potkošulju. Ima dosta predmeta poznatih marki. Potpuno crni komplet *Stelar*, košulje *Gants*, donji veš iz radnje *Pik performans*. To nikako ne mogu biti Emilove stare stvari. Razmišlja o cenama i ponada se da mu to neće odbijati od plate. Odeća je verovatno preskupa, ali mu je potrebna i sad ne mora da ide u kupovinu. Zagleda svetlosmeđu kožnu čizmu veličine četrdeset tri – čak je i broj cipela tačan. Verovatno je najbolje da pozove Emila i proveri da nije došlo do nekakve zabune. Ukuca njegov broj, ali nema signala i odmah se uključi govorna pošta. Umesto toga, pošalje mu poruku s nekoliko redaka u kojoj ga zamoli da mu se javi kad bude imao vremena. Možda je već na letu za Meksiko.

Aleks utone na krevet kako bi porazmislio, i sedne na nešto tvrdo. U pitanju je priručnik u registratoru sa spiralom. ZA ZAPOSLENE U SEVERU, piše na prednjoj strani. Otvara ga i letimice prelazi po stranicama. Politika kuće u

pogledu korišćenja opijata, filozofija restorana, koncept, uzgoj životinja iz okruge, još pravila i konačno različiti sastojci koje treba da nauči napamet. Pored fascikle zalepljena je nalepnica s porukom.

Dobro došao! Počecemo sa ispitom pre nego što kreneš da radiš u Severu. Molim te pročitaj priručnik i naći ćemo se ispred kuhinje u 16.00. Pozdrav, Florens Garsija, zamenica šefa kuhinje.

Emil nije spominjao nikakav ispit za pomoćnog kuvara. Aleks uzme telefon i ponovo pokuša da ga nazove, ali opet se uključi govorna pošta. Skoro je tri sata, a Aleks nema pojma kako će da nauči priručnik za samo sat vremena.

Osloni se na uzglavlje i izuje cipele, a iz torbe izvadi staru energetska štanglicu. Kroz prozor vidi planine koje se uzdižu iza prelepih kuća, snežne kristale u krošnjama drveća i svetiljkama osvetljenu stazu koja vodi u šumu. Čezne da je istraži. Međutim, ne dolazi u obzir da padne na ispitu, pa gricka štanglicu, listajući stranicu za stranicom. Odlučuje da se usredsredi na pravila, jer mu se čini kako je Sina rekla da je to najvažnije kad se otvara novi restoran. Nada se da će mu časovi tokom kojih ga je muštrala dobro doći. Ipak, uprkos činjenici da je bio najbolji u razredu i da je njegova školska ekipa stigla do finala na državnom takmičenju ugostiteljskih škola, shvata kako ovde mora da uloži potpuno drugačije napore kako bi uspeo u Severu.

Sat kasnije presvukao se u novu radnu odeću, upoznao s priručnikom koliko je mogao s obzirom na okolnosti, i

spreman je za susret sa Florens Garsijom. Umesto nje, ispred *Severa* ga dočekuje devojka njegovih godina. Visoka je gotovo kao on i samouvereno se smeši dok mu prilazi. Aleks odmeri njeno zadivljujuće telo. Ima prave obline i mišićava je, deluje snažno i leđa drži pravo. Verovatno svaki slobodan minut provodi na skijanju. Ima majušne srebrne minđuše u ušima i gustu riđesmeđu kosu skupljenu u punđu, ali nešto u vezi sa šminkom odaje njen pomalo drugačiji stil. Ispod crne košulje i sakoa koji joj savršeno pristaju, nazire se tetovaža, mali list izviruje sa zgloba dok mu pruža ruku u znak pozdrava.

„Zdravo, ja sam Sofi.“

On se takođe predstavi i pogne dok ulaze kroz uska vrata; ne može da poveruje kako se zaputio u kuhinju *Severa*, ali pokušava da se usredsredi na ono što ona govori kako mu ništa ne bi promaklo.

„Možeš da me pitaš maltene šta poželiš, radim ovde od sedamnaeste godine, što je bilo pre šest godina, tako da obično znam odgovor.“

Nasmejala se na sopstvenu šalu i nastavila da priča.

„Inače, odavde sam, iz Orea. Osoblje nam dolazi sa svih strana sveta, tako da u kuhinji uglavnom pričamo engleski, ali na to si svakako navikao jer dolaziš iz restorana u Kopenhagenu.“

Sofi ga vodi do sobe gde treba da polaže ispit. U pitanju je ostava u koju su ugorali sto i nekoliko stolica, a nema prozora.

„Dakle, Alekse, imaš četrdeset pet minuta.“

Daje mu olovku i beležnicu sa unapred ispisanim pitanjima, a onda izađe i zatvori vrata za sobom. Usta mu se suše, povija ramena unazad, zatim gore-dole nekoliko puta. Onda pritisne olovku na papir toliko snažno da se vrh slomi, pa

nervozno izvuče novu minu i krene da čita. *Koje je glavno jelo našeg restorana? (Jakovljeva kapica kuvana u sopstvenom soku). Glavni šampanjac restorana? (Žak Selos)*. Na veliki broj pitanja zna odgovore bez poteškoća, ali bar za pola nije siguran. Jedno ima veze s tim čija su umetnička dela izložena u trpezariji, na šta ne može da odgovori jer nije bio tamo. Ostavlja to pitanje i osujećeno nastavlja sa sledećim. Pogleda na sat i vidi da je već prošlo dvadeset minuta.

Na pitanja o oblačenju u kuhinji i politici kuće u pogledu opijata, alkohola i duvana lakše mu je da odgovori, ali i pre nego što je uspeo da pregleda odgovore, Sofi se pojavljuje na vratima i pruža ruku da uzme zadatak. Prstima mu dotakne šaku dok ga uzima od njega i ohrabrujuće se nasmeši. Aleks se zapita da li se na njemu vidi koliko je nervozan, ali mora da ostane u sobi i pričeeka. Ustaje i odgurne stolicu, međutim prostor je suviše skućen da bi se kretao, pa stoji pred vratima, uznemiren. Nakon izvesnog vremena vraća se Sofi, koja bi mogla da mu postane nova saradnica.

„Možeš da kreneš sa mnom, upoznaćeš Florens. Ne brini, sjajna je.“

Aleks se nada kako to znači da je uspeo. Napravili su nekoliko koraka kroz hodnik i odjednom se našao u kuhinji u *Severu*. Prostorija je otvorenog tipa. Najmanje dvadeset ljudi usredsređeno radi na različitim zadacima. Iz raznih lonaca sve krčka i klokoće, mučka se, secka i neko dodaje drva na vatru. Aleksa odmah zadivi tačnost i pažljivost s kojom svi rade. Ljudi se kreću ustrojenim putanjama i ne koriste nepotrebne pokrete. Tiho je osim zvukova iz kuhinje, niko ne prekida da podigne pogled ili ga odmeri.

Prilazi mu žena od tridesetak godina, podignute tamne kose i oštrog pogleda. Primećuje kako se svi neupadljivo pomeraju kako bi je pustili da izađe dok se kreće prostorijom

sa očiglednim pravom starešinstva. Florens mu pruži ruku u znak pozdrava i nategnuto se osmehne.

„Položio si ispit. Možeš da počneš.“

Ramena mu se opuštaju, najradije bi se nasmejao sa olakšanjem, ali samo kratko klimne glavom. Spreman je da počne, prihvata kecelju koju mu je pružila i kreće do slobodnog mesta za rad.